

Lista alata za procenu uvažavanja različitosti u ustanovama/organizacijama

Nakon pregleda savremenih saznanja i na osnovu definisanih minimalnih standarda uvažavanja različitosti, pristupljeno je pregledu postojećih alata za procenu uvažavanja različitosti (upitnici, protokoli za intervju, ček liste, skale) na svim nivoima funkcionisanja ustanove/organizacije (kultura, klima, individualne kompetencije zaposlenih ustanove/organizacije) koje rade sa decom i mladima u okviru obrazovnovaspitnog sistema, socijalne zaštite i omladinskog rada.

Opšti zaključak je da postoji veliki broj raznovrsnih alata za procenu uvažavanja različitosti u ustanovama/institucijama koje rade sa decom i mladima. Za potrebe ovog projekta i publikacije kreirana je lista od 43 različita alata za procenu uvažavanja različitosti na institucionalnom (kultura i klima) ili individualnom nivou (kulturalne kompetencije), za koje smo procenili da mogu biti od koristi za dubinsku procenu uvažavanja različitosti u nekom od pomenutih domena. Najzastupljeniji su instrumenti koji su usmereni na procenu individualnih kulturalnih kompetencija.

Svaki od alata je kratko prikazan posredstvom sledećih indikatora:

- ✓ Tip alata (ček lista / upitnik / skala);
- ✓ Domen funkcionisanja koji procenjuje (kultura / klima / kompetencije);
- ✓ Sektor u okviru koga može da se primeni (obrazovanje / socijalna zaštita / omladinski rad);
- ✓ Ciljna grupa kojoj je namenjen instrument (mladi / odrasli);
- ✓ Broj ajtema;
- ✓ Kratak opis onoga što procenjuje; te zainteresovani mogu odabrati onaj alat koji im, s obzirom na karakteristike, najviše odgovara;
- ✓ Izvor, odnosno referenca u okviru koje se mogu pronaći odabrani alati nalazi se, najpre, u zagradi pored naziva alata, a zatim i u popisu korišćene literature.

Za brzi pregled predstavljenih alata za procenu, pogledajte Dodatak koji se nalazi na kraju ovog poglavlja.

1

ALAT ZA PROCENU:

Samoprocena kulturalnih kompetencija socijalnih radnika

(eng. *Administrator cultural competence self-assessment*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: socijalni rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 59

OPIS: Skala služi za merenje kompetencija socijalnih radnika procenom njihovog: znanja o zajednici; ličnog učešća; resursa i veza; osoblja; organizacione politike i procedura; doseganja zajednice.

IZVOR: Minneapolis Public Educations. Positive Education Climate Tool Kit. Available at: <https://www.coursehero.com/file/p1gav5h/Minneapolis-Public-Schools-Positive-School-Climate-Tool-Kit-First-Edition-108/>

2

ALAT ZA PROCENU:

Upitnik o toleranciji odraslih

(eng. *Adults tolerance questionnaire*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: klima

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 38

OPIS: Skala je fokusirana na to kako: 1. usvojiti socijalno-emocionalni "pogled na svet", 2. poznavati učenike i kontinuirano razvijati kulturalnu responzivnost, 3. pomeriti paradigmu discipline sa „kazne“ na „mogućnosti podučavanja željenog ponašanja“ i 4. odupreti se kriminalizaciji školskog ponašanja.

IZVOR: Blitz, L. V., Yull, D., & Clauhs, M. (2020). Bringing sanctuary to education: Assessing education climate as a foundation for culturally responsive trauma-informed approaches for urban educations. *Urban Education*, 55(1), 95-124.

3

ALAT ZA PROCENU:

Percepcija kulturalne kompetencije kod odraslih

(eng. Adults' perception of cultural competence)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli, mladi

BROJ AJTEMA: 25

OPIS: Skala meri tri bazične kulturalne kompetencije u obrazovanju: svesnost, znanje i veštine.

IZVOR: Leighton, L. (2010). Adults' perceptions of their cultural competencies: An investigation in the relationships among teacher characteristics and cultural competence (Doctoral dissertation). Mount Saint Vincent University.

4

ALAT ZA PROCENU:

Procena kulturalne kompetencije

(eng. Assessment of cultural competences)

TIP: Da/Ne odgovori

OBLAST: kultura, klima, kompetencije

SEKTOR: socijalni rad, omladinski rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 45

OPIS: Svrha instrumenta je da pomogne organizacijama da procene svoj napredak ka kulturalnoj kompetentnosti, kako na organizacionom tako i na individualnom nivou. Instrument se sastoji od tri dela: 1) Procena kulturalne kompetentnosti organizacije, 2) Informacije o ispitanicima i 3) Procena individualne kulturne kompetencije.

IZVOR: AUCD Multicultural Council. (2004) Instructions for Assessment of Organizational Cultural Competence. AUCD Multicultural Council.

5

ALAT ZA PROCENU:

Kalifornijska kratka skala multikulturalne kompetencije

(eng. *California brief multicultural competence Scale*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 21

OPIS: Skala meri samoprocenu individualnih, multikulturalnih kompetencije i potrebe za obukom u sledeće četiri oblasti: multikulturalno znanje; svest o kulturnim barijerama; osetljivost i reagovanje prema klijentima; i socio-kulturalne različitosti.

IZVOR: Gamst, G., Dana, R. H., Der-Karabetian, A., Aragon, M., Arellano, L., Morrow, G., & Martenson, L. (2004). Cultural Competency Revised: The California Brief Multicultural Competence Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 37(3), 163-183. <https://doi.org/10.1080/07481756.2004.11909758>

6

ALAT ZA PROCENU:

Skala rasnih predrasuda

(eng. *Color-blind racial attitudes scale*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 20

OPIS: Skala se fokusira na kulturalne kompetencije vezane za rasu merenjem: 1. (ne) svesnosti o rasnim privilegijama; 2. (ne)svesnosti o institucionalnoj diskriminaciji i 3. (ne)svesnosti o rasnim pitanjima.

IZVOR: Neville, H. A., Lilly, R. L., Duran, G., Lee, R. M., & Browne, L. (2000). Construction and initial validation of the color-blind racial attitudes scale (CoBRAS). *Journal of counseling psychology*, 47(1), 59-70. <https://doi.org/10.1037//0022-0167.47.1.59>

7

ALAT ZA PROCENU:

Osnovne kulturalne kompetencije

(eng. *Core cultural competencies*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: omladinski rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 64

OPIS: Imajući u vidu da je kulturna kompetencija jedna od ključnih kompetencija omladinskog rada, na ovoj skali ispitanici rangiraju različite kompetencije koje se odnose na jednakost, pristup i mogućnosti.

IZVOR: Stone, B., & Rennekamp, R. (2004) New Foundations for the 4-H Youth Development Profession: 4-H Professional Research, Knowledge, and Competencies Study. <https://4-hhistorypreservation.com/eMedia/eOneTimeReports/NewFoundations.pdf>

8

ALAT ZA PROCENU:

Kritička kulturalna kompetencija u superviziji socijalnog rada

(eng. *Critical cultural competence in social work supervision*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: socijalni rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 18

OPIS: Skala je osmišljena da proceni stavove socijalnih radnika o kulturalno kompetentnom rukovodstvu i da identifikuje njihova iskustva sa svojim supervizorima. Domeni obuhvataju demografiju, pitanja o poznavanju i uvažavanju drugih kultura i pitanja o konkretnim primerima kulturno kompetentnog i nekompetentnog ponašanja.

IZVOR: Lusk, M., Terrazas, S., & Salcido, R. (2017). Critical cultural competence in social work supervision. *Human Service Organizations: Management, Leadership & Governance*, 41(5), 464-476. <https://doi.org/10.1080/23303131.2017.1313801>

9

ALAT ZA PROCENU:

Procena kulturalne i jezičke kompetencije

(eng. *Cultural and linguistic competence policy assessment*)

TIP: Mešovita pitanja

OBLAST: kultura, klima, kompetencije

SEKTOR: socijalni rad, omladinski rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 51

OPIS: Instrument meri kulturalne i jezičke kompetencije socijalnih i/ili omladinskih radnika u domenima: znanje, organizaciona filozofija, lična uključenost, resursi i veze i ljudski resursi.

IZVOR: Assessment, L. C. P. Cultural and Linguistic Competence Policy Assessment.
http://archive.mhsoac.ca.gov/Meetings/PriorMeetings_2014/docs/Meetings/2014/April/CLCC_041614_Tab4_CLCPolicyAssessment.pdf

10

ALAT ZA PROCENU:

Samoprocena kulturalne kompetencije

(eng. *Cultural competence self-assessment*)

TIP: Mešovita pitanja

OBLAST: kultura, klima, kompetencije

SEKTOR: socijalni rad (zdravstvena zaštita)

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 122

OPIS: Ovaj alat za samoocenjivanje mogao bi da posluži socijalnim radnicima da procene svoje kulturne kompetencije baveći se: etničkim/kulturalnim karakteristikama; organizacionim pristupima prilagođavanja potrebama različitosti i vezama organizacije/ustanove sa pacijentima i zajednicama u kojima se nalaze.

IZVOR: Andrulis, D. P., Delbanco, T., Avakian, L., & Shaw-Taylor, Y. (2004). Conducting a cultural competence self-assessment. *Management Sciences for Health*.

11

ALAT ZA PROCENU:

Ček lista za samoprocenu kulturalne kompetencije

(eng. *Cultural competence self-assessment checklist*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 36

OPIS: Ovaj alat za samoprocenu dizajniran je da istraži kulturalne kompetencije pojedinca. Njegova svrha je da pomogne ispitanicima da steknu uvidu u svoje veštine, znanje i svest o sebi u interakcijama sa drugima. Njegov cilj je da im pomogne da prepoznaju šta mogu da urade kako bi postali efikasniji u radu i životu u kulturalno raznolikom okruženju.

IZVOR: Diversity Committee (2018). Diversity Self-Assessment. <https://www.washcoll.edu/campus-community/diversity-equity-and-inclusion/Diversity%20Self-Assessment.pdf>

12

ALAT ZA PROCENU:

Upitnik za samoprocenu kulturalne kompetencije

(eng. *Cultural competence self-assessment questionnaire*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: socijalni rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 79

OPIS: Skala je dizajnirana da pomogne agencijama koje rade sa decom sa smetnjama u razvoju i njihovim porodicama u samoproceni njihove interkulturalne kompetencije (stav, praksa, politika i struktura).

IZVOR: Mason, J. L. (1995). Cultural Competence Self-Assessment Questionnaire: A Manual for Users. Portland State University: Research and Training Center on Family Support and Children's Mental Health. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED399684.pdf>

13

ALAT ZA PROCENU:

Kontinuum kulturalnog znanja Q-Sort

(eng. *Cultural proficiency continuum Q-Sort*)

TIP: rangiranje (Q-sort)

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 30

OPIS: Skala je fokusirana na merenje kulturnih kompetencija koje se odnose na: kulturalnu destruktivnost; kulturalnu nesposobnost; kulturalno slepilo; kulturalnu prekompetentnost; kulturalnu kompetentnost; kulturalnu stručnost.

IZVOR: Cormier, D. R. (2021). Assessing preservice adults' cultural competence with the cultural proficiency continuum Q-sort. *Educational Researcher*, 50(1), 17-29. <https://doi.org/10.3102/0013189X20936670>

14

ALAT ZA PROCENU:

Skala za procenu klime uvažavanja različitosti

(eng. *Diversity climate scale*)

TIP: šestostepena skala

OBLAST: klima

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 30

OPIS: Skala služi za procenu inkluzivne klime i klime uvažavanja različitosti u organizaciji/instituciji.

IZVOR: Yeats, L. F. (2018). Organizational assessment of diversity and inclusion (Doctoral dissertation, Pepperdine University). <https://digitalcommons.pepperdine.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2003&context=etd> (p. 62)

15

ALAT ZA PROCENU:

Upitnik za procenu upravljanja različitostima

(eng. *Diversity management questionnaire*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 3

OPIS: Mera u kojoj kultura različitosti postoji u organizaciji odražava se u odgovorima na tri anketna pitanja.

IZVOR: Pitts, D. W. (2009). Diversity management, job satisfaction, and performance: Evidence from U.S. Federal Agencies. *Public Administration Review*, 69(2), 328-338.

16

ALAT ZA PROCENU:

Skala percepcije različitosti

(eng. *Diversity perceptions scale*)

TIP: šestostepena skala

OBLAST: klima, kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 16

OPIS: Instrument se sastoji iz dva dela – organizacionog i individualnog. Svrha instrumenta je da proceni percepciju organizacione pravednosti i organizacione uključenosti zajedno sa samopercepcijom vrednosti individualne različitosti i ličnog komfora.

IZVOR: Mor Barak, M.E., Cherin, D.A., & Berkman, S. (1998). Organizational and personal dimensions in diversity climate: ethnic and gender differences in employee perceptions, *Journal of Applied Behavioral Science*, 34(1), 82-104.

17

ALAT ZA PROCENU:

Skala za procenu školske klima uvažavanja različitosti

(eng. *Education climate for diversity - Secondary scale*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: klima

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: mladi

Broj ajtema: 39

OPIS: Skala meri: jednak status; kvalitet interakcije, učestalost interakcije; podrška pozitivnoj interakciji; kulturna socijalizacija; unapređenje kulturne kompetencije; kritička svest; stereotipizacija; mejnstrim socijalizacija; socijalizacija neosetljiva na različite "boje kože" (rase).

IZVOR: Byrd, C. M. (2019). A measure of education racial socialization and quality of intergroup interactions. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 25(2), 1-15. <http://dx.doi.org/10.1037/cdp0000202>

18

ALAT ZA PROCENU:

Anketa o školskoj klimi – osoblje

(eng. *Education climate survey – staff*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: klima

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 17

OPIS: Skala procenjuje školsku klimu posredstvom sledećih dimenzija: povezanost, bezbednost, naglašavanje značaja školskog uspeha i uključenost roditelja.

IZVOR: Ramsey, C. M., Spira, A. P., Parisi, J. M., & Rebok, G. W. (2016). Education climate: Perceptual differences between young people, parents, and education staff. *Education effectiveness and education improvement*, 27(4), 629-641. <https://doi.org/10.1080/09243453.2016.1199436>

19

ALAT ZA PROCENU:

Anketa o školskoj klimi – učenici od 3. do 5. razreda

(eng. *Education climate survey – young people in grade 3 to 5*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: klima

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: mladi

Broj ajtema: 17

OPIS: Skala procenjuje školsku klimu posredstvom sledećih dimenzija: povezanost, bezbednost, naglašavanje značaja školskog uspeha i uključenost roditelja.

IZVOR: Ramsey, C. M., Spira, A. P., Parisi, J. M., & Rebok, G. W. (2016). Education climate: Perceptual differences between young people, parents, and education staff. *Education effectiveness and education improvement*, 27(4), 629-641. <https://doi.org/10.1080/09243453.2016.1199436>

20

ALAT ZA PROCENU:

Ček lista za opservaciju kulturalnih kompetencija u obrazovanju

(eng. *Education-wide cultural competence observation checklist*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kultura, klima

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 33

OPIS: Skala procenjuje kulturu i klimu kroz: viziju/misiju škole, nastavni plan i program, interakciju učenika i liderstvo, nastavnike, podučavanje i učenje, roditelje i spoljnu zajednicu, upravljanje konfliktima, procene.

IZVOR: Bustamante, R. B., & Nelson, J. A. (2007). The education-wide cultural competence observation checklist. https://www.greateducationpartnership.org/wp-content/uploads/2017/03/SCCOC_March_2017.pdf

21

ALAT ZA PROCENU:

Inventar etničke osetljivosti

(eng. *Ethnic-sensitive inventory*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: socijalni rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 24

OPIS: Ova skala je kreirana kako bi se poboljšale veštine praktičara u radu sa etničkim manjinama. Pitanja se odnose na šest faza tretmana interakcije klijent-savetnik: prekontakt, identifikacija problema, specifikacija problema, formulisanje zajedničkog cilja, rešavanje problema i okončanje.

IZVOR: Ho, M. K. (1990). Use of ethnic-sensitive inventory (ESI) to enhance practitioner skills with minorities. *Journal of multicultural social work*, 1(1), 57-68. https://doi.org/10.1300/J285v01n01_05

22

ALAT ZA PROCENU:

Ispitivanje i procena interkulturalne kompetencije

(eng. *Exploring and assessing intercultural competence*)

TIP: Likertova skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 43

OPIS: Instrument se bavi višestrukim dimenzijama interkulturalnih kompetencija: znanjem, stavovima, veštinama i svešću.

IZVOR: Fantini, A. E. (2007). Exploring and assessing intercultural competence. https://digitalcollections.sit.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=worldlearning_publications/

23

ALAT ZA PROCENU:

Upitnik inkluzivnog liderstva u obrazovanju – LEI-Q upitnik

(eng. *Inclusive leadership in educations – LEI-Q questionnaire*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 40

OPIS: Skala meri kulturne kompetencije u obrazovanju fokusirajući se na školu kao inkluzivnu zajednicu; upravljanje procesima nastave i učenja i razvoj nastavnog profesionalizma.

IZVOR: Crisol Moya, E., Molonia, T., & Caurcel Cara, M. J. (2020). Inclusive leadership and education quality: Adaptation and validation of the questionnaire “Inclusive Leadership in Educations” (LEI-Q) to the Italian context. *Sustainability*, 12(13), 1-17. <https://doi.org/10.3390/su12135375>

24

ALAT ZA PROCENU:

Indeks inkluzije

(eng. *Index for inclusion*)

TIP: trostepena skala

OBLAST: kultura, klima

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli, mladi

BROJ AJTEMA: Varira u odnosu na ciljnu grupu

OPIS: Skala služi za procenu kulture i klime u cilju: stvaranja inkluzivne kulture; kreiranja inkluzivne politike i razvijanja inkluzivne prakse.

IZVOR: Booth, T., Ainscow, M., & Kingston, D. (2002). Index for inclusion: Developing play, learning and participation in early years and childcare. Centre for Studies on Inclusive Education. https://inee.org/sites/default/files/resources/index_for_inclusion_Developing_Play%2C_Learning_and_Participation_in_the_Early_Years_and_Childcare.pdf

25

ALAT ZA PROCENU:

Skala potencijala interkulturalnog prilagođavanja

(eng. *Intercultural adjustment potential scale*)

TIP: sedmostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 55

OPIS: Ovaj alat predstavlja meru koja predviđa potencijal interkulturalnog prilagođavanja merenjem: regulacije emocija, otvorenosti, fleksibilnosti i kritičkog mišljenja.

IZVOR: Matsumoto, D., LeRoux, J., Ratzlaff, C., Tatani, H., Uchida, H., Kim, C., & Araki, S. (2001). Development and validation of a measure of intercultural adjustment potential in Japanese sojourners: The Intercultural Adjustment Potential Scale (ICAPS). *International Journal of Intercultural Relations*, 25(5), 483-510.

26

ALAT ZA PROCENU:

Inventar interkulturalne osetljivosti

(eng. *Intercultural sensitivity inventory*)

TIP: Da/ne

OBLAST: kompetencije (osetljivost)

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: mladi

BROJ AJTEMA: 46

OPIS: Skala je fokusirana na kompetencije učenika merenjem individualizma, kolektivizma, fleksibilnosti i otvorenosti uma.

IZVOR: McMurray, A. A. (2007). Measuring intercultural sensitivity of international and domestic college young people: The impact of international travel (Doctoral dissertation). University of Florida.

27

ALAT ZA PROCENU:

Skala interkulturalne osetljivosti

(eng. *Intercultural sensitivity scale*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije (senzitivnost)

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli, mladi

Broj ajtema: 24

OPIS: Skala služi za merenje interkulturalne osetljivosti procenjajući sledeće: angažovanost u interakciji, poštovanje kulturalnih razlika, poverljivost u interakciju, uživanje u interakciji i pažljivost u interakciji.

IZVOR: Hammer, M. R., Bennett, M. J., & Wiseman, R. (2003). Measuring intercultural sensitivity: The intercultural development inventory. *International journal of intercultural relations*, 27(4), 421-443. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(03\)00032-4](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(03)00032-4)

28

ALAT ZA PROCENU:

Miville-Guzman univerzalnost-različitost

(eng. *Miville-Guzman universality-diversity*)

TIP: šestostepena skala

OBLAST: kultura

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: mladi

BROJ AJTEMA: 15

OPIS: Skala meri interesovanje učenika za učešće u različitim društvenim i kulturnim aktivnostima – stepen do kojeg učenici vrednuju uticaj različitosti na samorazumevanje i lični rast i stepen komfora učenika sa različitim pojedincima.

IZVOR: Kegel, K., & DeBlaere, C. (2014). Universal-diverse orientation in Asian international young people: Confirmatory factor analysis of the Miville-Guzman Universality-Diversity Scale, Short Form. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 20(3), 469-474. <https://doi.org/10.1037/a0034746>

29

ALAT ZA PROCENU:

Mor Barak skala inkluzije-isključivanja

(eng. *Mor Barak inclusion-exclusion scale*)

TIP: šestostepena skala

OBLAST: kultura, klima

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 15

OPIS: Skala meri stepen do kog se pojedinci osećaju uključenim u kritične organizacione procese kao što su pristup informacijama, uključenost i učešće u organizaciji i uticaj u procesu donošenja odluka.

IZVOR: Yeats, L. F. (2018). Organizational assessment of diversity and inclusion (Doctoral dissertation, Pepperdine University). <https://digitalcommons.pepperdine.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2003&context=etd> (p. 62)

30

ALAT ZA PROCENU:

Anketa o multikulturalnoj svesnosti, znanju i veštinama

(eng. *Multicultural awareness, knowledge and skills survey*)

TIP: trostepena ili četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 60

OPIS: Instrument je dizajniran da proceni uticaj nastavnih strategija na nivo interkulturalnog razvoja učenika. Meri znanje, veštine i svest.

IZVOR: D'Andrea, M., Daniels, J., & Heck, R. (1991). Evaluating the impact of multicultural counseling training. *Journal of Counseling & Development*, 70(1), 143-150. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1991.tb01576.x>

31

ALAT ZA PROCENU:

Ček lista o multikulturalnoj kompetentnosti

(eng. *Multicultural competency checklist*)

TIP: Ček lista (da/ne)

OBLAST: kultura

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

Broja ajtema: 22

OPIS: Ček lista se odnosi na: zastupljenost manjina; pitanja nastavnog plana i programa; savetodavna praksa i supervizija; istraživanja; evaluacija kompetencija studenata i fakulteta; fizičko okruženje.

IZVOR: Ponterotto, J. G., Alexander, C. M., & Grieger, I. (1995). A multicultural competency checklist for counseling training programs. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 23(1), 11-20. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1912.1995.tb00262.x>

32

ALAT ZA PROCENU:

Inventar multikulturalnog savetovanja

(eng. *Multicultural counseling inventory*)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: socijalni rad, omladinski rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 40

OPIS: Instrument procenjuje multikulturalnu kompetentnost putem: veština multikulturalnog savetovanja; multikulturalne svesnosti; multikulturalnog savetodavnog znanja; multikulturalnih savetovadnih odnosa.

IZVOR: Sadowsky, G. R. (1996). 8. The Multicultural Counseling Inventory: Validity And Applications In Multicultural Training. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1012&context=burosbookmulticultural>

33

ALAT ZA PROCENU:

Upitnik multikulturalne ličnosti

(eng. *Multicultural personality questionnaire*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije (senzitivnost)

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli, mladi

BROJ AJTEMA: 78 (duža verzija), 40 (kraća verzija)

OPIS: Ovaj multidimenzionalni instrument meri sledeće elemente kulturnih kompetencija: kulturnu empatiju, otvorenost uma, društvenu inicijativu, emocionalnu stabilnost i fleksibilnost.

IZVOR: Van Der Zee, K.I., & Van Oudenhoven, J.P. (2000). The Multicultural Personality Questionnaire: A multidimensional instrument of multicultural effectiveness. *European journal of personality*, 14(4), 291-309. [https://doi.org/10.1002/1099-0984\(200007/08\)14:4<291::AID-PER377>3.0.CO;2-6](https://doi.org/10.1002/1099-0984(200007/08)14:4<291::AID-PER377>3.0.CO;2-6)

34

ALAT ZA PROCENU:

Multikulturalno kompetentan vodič za procenu sistema usluga

(eng. *Multiculturally competent service system assessment guide*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kultura, klima, kompetencije

SEKTOR: socijalni rad, omladinski rad

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 45

OPIS: Ovaj alat služi za procenu multikulturalne kompetencije organizacije/ustanove u sledećim domenima: demografija, politike, procedure i upravljanje, usluge/programi, briga, kontinuiet brige, razvoj ljudskih resursa, praćenje i unapređenje kvaliteta, sistem informisanja/upravljanja. Na osnovu ove procene organizacije treba da formulišu kulturalno kompetentan plan, odnosno plan za unapređenje multikulturalne kompetencije organizacije/ustanove.

IZVOR: The Connecticut Department of Mental Health and Addiction Services Office of Multicultural Affairs. (2000) Assessment Guidelines For Developing a Multiculturally competent Service system. <https://portal.ct.gov/-/media/DMHAS/OMA/guidelinespdf.pdf>

35

ALAT ZA PROCENU:

Originalna skala za edukatore o različitosti učenika

(eng. *Original educators scale of student diversity*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

BROJ AJTEMA: 50

OPIS: Skala meri nekoliko grupa kompetencija edukatora: kulturna kompetencija, multikulturalno obrazovanje, kulturno, respozivna pedagogija i kritička teorija rase.

IZVOR: Patel, R. (2018). Measuring cultural competency in educators: The educators scale of student diversity (Doctoral dissertation). Seattle Pacific University.

36

ALAT ZA PROCENU:

Alat za merenje kvaliteta programa

(eng. *Program quality measurement tool – PQMT*)

TIP: peostepena skala

OBLAST: kultura

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odasli

BROJ AJTEMA: 44

OPIS: Alat služi za procenu obrazovnog programa namenjenog učenicima sa težim oblikom invaliditeta, u odnosu na indikatore najbolje prakse. Identifikuje prednosti i potrebe programa i procenjuje poboljšanja u pružanju obrazovnih usluga tokom vremena. Stavke su organizovane u tri sekcije: lokalna obrazovna agencija, školska zgrada i učenik.

IZVOR: Cushing, L., & Clark, L. M. (2002). Program Quality Measurement Tool. (Available from the Department of Special Education, Peabody College, Vanderbilt University, Nashville, TN.).

37

ALAT ZA PROCENU:

Ček lista za samoprocenu osoblja koje pruža usluge i podršku u ranoj intervenciji i ranom detinjstvu

(eng. Self-assessment checklist for personnel providing services and supports in early intervention and early childhood settings)

TIP: trostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 49

OPIS: Instrument meri kulturalne i jezičke kompetencije fokusirajući se na fizičko okruženje, materijale i resurse; stilove komunikacije i vrednosti i stavove.

IZVOR: Goode (2009). Promoting cultural & linguistic competency. National Centre for Cultural Competence. <https://www.sophe.org/wp-content/uploads/2017/02/ChecklistEIEC.pdf>

38

ALAT ZA PROCENU:

Skala kvaliteta razvoja inkluzivnog obrazovanja – Kratka verzija

(eng. Quality scale of Inclusive education development - Short form)

TIP: četvorostepena skala

OBLAST: kultura, klima i kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 25

OPIS: Instrument meri kvalitet inkluzivnog obrazovanja fokusirajući se na: individualne potrebe učenika; inkluzivna nastava; interdisciplinarna saradnja u okviru stručnih timova u školi; koncept škole i školski život, eksterna podrška i zajedničko umrežavanje

IZVOR: Schurig, M., Weiß, S., Kiel, E., Heimlich, U., & Gebhardt, M. (2020). Assessment of the quality of inclusive educations A short form of the quality scale of inclusive education development (QU! SS)–reliability, factorial structure and measurement invariance. International Journal of Inclusive Education; 1-16. <https://doi.org/10.1080/13603116.2020.1862405>

39

ALAT ZA PROCENU:
Sposobnost refleksije
(eng. *Reflective ability*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: sva tri sektora

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 23

OPIS: Instrument meri sposobnost refleksije koja obuhvata samorefleksiju, empatičnu refleksiju i refleksivnu komunikaciju.

IZVOR: Aukes, L. C., Geertsma, J., Cohen-Schotanus, J., Zwierstra, R. P., & Slaets, J. P. (2007). The development of a scale to measure personal reflection in medical practice and education. *Medical teacher*, 29(2-3), 177-182.

40

ALAT ZA PROCENU:
Samoprocena kulturalne kompetencije osoblja
(eng. *Staff cultural competence self-assessment*)

TIP: trostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 30

OPIS: Skala se fokusira na kompetencije edukatora mereći: fizičko okruženje, materijale i resurse, komunikaciju, vrednosti i stavove.

IZVOR: Minneapolis Public Educations. Positive Education Climate Tool Kit. Available at: <https://guide.swifteducations.org/sites/default/files/documents/Cultural%20Competence%20and%20Equity%20-%20Educational%20%26%20Cultural%20Services.pdf>

41

ALAT ZA PROCENU:

Anketa o multikulturalnim stavovima nastavnika

(eng. *Teacher multicultural attitude survey*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 20

OPIS: Skala se fokusira na: stav nastavnika prema multikulturalizmu; akcenat obrazovnog sistema na multikulturalnosti i zadovoljstvo nastavom u multikulturalnim učionicama.

IZVOR: Ponterotito, J. G., Baluch, S., Greig, T., & Rivera, L. (1998). Development and initial score validation of the teacher multicultural altitude survey. *Educational and psychological measurement*, 58(6), 1002-1016. <https://doi.org/10.1177/0013164498058006009>

42

ALAT ZA PROCENU:

Skala podučavanja u urbanom obrazovanju

(eng. *Teaching in urban educations scale*)

TIP: skale ("tačno", "netačno" ili "ne znam")

OBLAST: kompetencije

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli

Broj ajtema: 91

OPIS: Skala meri kompetencije i znanja u urbanoj nastavi i različitosti sa podskalama koje se odnose na: nastavnike kao profesionalce, porodicu i zajednicu, pedagogiju emancipacije, kulturno znanje, sistemska analizu, okruženje u učionici, iskustvo učenika i značaj kulturnog znanja.

IZVOR: Swartz, E., & Bakari, R. (2005). Development of the teaching in urban educations scale. *Teaching and Teacher Education*, 21(7), 829-841.

43

ALAT ZA PROCENU:

Alat za procenu inkluzije Themis

(eng. *Themis inclusion tool*)

TIP: petostepena skala

OBLAST: kultura, klima

SEKTOR: obrazovanje

CILJNA GRUPA: odrasli, mladi

Broj ajtema: 65

OPIS: Skala ispituje refleksiju nastavnika u pogledu različitosti učenika u školama. Fokusira se na kontekst (u školi i zajednici), resurse (lične, institucionalne, lokalne) i procese (prisustvo, učešće, postignuće).

IZVOR: Azorín, C., & Ainscow, M. (2020). Guiding educations on their journey towards inclusion. *International Journal of Inclusive Education*, 24(1), 58-76. <https://doi.org/10.1080/13603116.2018.1450900>

Literatura

Andrulis, D. P., Delbanco, T., Avakian, L., & Shaw-Taylor, Y. (2004). Conducting a cultural competence self-assessment. *Management Sciences for Health*.

Asian international young people: Confirmatory factor analysis of the Miville-Guzman Universality-Diversity Scale, Short Form. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 20(3), 469-474. <https://doi.org/10.1037/a0034746>

Assessment, L. C. P. Cultural and Linguistic Competence Policy Assessment. http://archive.mhsbac.ca.gov/Meetings/PriorMeetings_2014/docs/Meetings/2014/April/CLCC_041614_Tab4_CLCPolicyAssessment.pdf

AUCD Multicultural Council. (2004) Instructions for Assessment of Organizational Cultural Competence. AUCD Multicultural Council.

Aukes, L. C., Geertsma, J., Cohen-Schotanus, J., Zwierstra, R. P., & Slaets, J. P. (2007). The development of a scale to measure personal reflection in medical practice and education. *Medical teacher*, 29(2-3), 177-182.

Azorín, C., & Ainscow, M. (2020). Guiding educations on their journey towards inclusion. *International Journal of Inclusive Education*, 24(1), 58-76. <https://doi.org/10.1080/13603116.2018.1450900>

Barrett, M. (2018). How schools can promote the intercultural competence of young people. *European Psychologist*, 23(1), 93-104. <https://doi.org/10.1027/1016-9040/a000308>

Blitz, L. V., Yull, D., & Clauhs, M. (2020). Bringing sanctuary to education: Assessing education climate as a foundation for culturally responsive trauma-informed approaches for urban educations. *Urban Education*, 55(1), 95-124.

Booth, T., Ainscow, M., & Kingston, D. (2002). Index for inclusion: Developing play, learning and participation in early years and childcare. Centre for Studies on Inclusive Education. https://inee.org/sites/default/files/resources/index_for_Inclusion_Developing_Play%2C_Learning_and_Participation_in_the_Early_Years_and_Childcare.pdf

Bustamante, R. B., & Nelson, J. A. (2007). The education-wide cultural competence observation checklist. https://www.greateducationpartnership.org/wp-content/uploads/2017/03/SCCOC_March_2017.pdf

Byrd, C. M. (2019). A measure of education racial socialization and quality of intergroup interactions. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 25(2), 1-15. <http://dx.doi.org/10.1037/cdp0000202>

Central Vancouver Island Multicultural Society (2015). Cultural Competence Self-

Assessment Checklist. Available at: <http://www.coloradoedinitiative.org/wp-content/uploads/2015/10/cultural-competence-self-assessment-checklist.pdf>

Cormier, D. R. (2021). Assessing preservice adults' cultural competence with the cultural proficiency continuum Q-sort. *Educational Researcher*, 50(1), 17-29. <https://doi.org/10.3102/0013189X20936670>

Crisol Moya, E., Molonia, T., & Caurcel Cara, M. J. (2020). Inclusive leadership and education quality: Adaptation and validation of the questionnaire "Inclusive Leadership in Educations"(LEI-Q) to the Italian context. *Sustainability*, 12(13), 1-17. <https://doi.org/10.3390/su12135375>

Cushing, L., & Clark, L. M. (2002). Program Quality Measurement Tool. (Available from the Department of Special Education, Peabody College, Vanderbilt University, Nashville, TN.)

D'Andrea, M., Daniels, J., & Heck, R. (1991). Evaluating the impact of multicultural counseling training. *Journal of Counseling & Development*, 70(1), 143-150. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1991.tb01576.x>

Diversity Committee (2018). Diversity Self-Assessment. <https://www.washcoll.edu/campus-community/diversity-equity-and-inclusion/Diversity%20Self-Assessment.pdf>

Fantini, A. E. (2007). Exploring and assessing intercultural competence. https://digitalcollections.sit.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=worldlearning_publications/

Gamst, G., Dana, R. H., Der-Karabetian, A., Aragon, M., Arellano, L., Morrow, G., & Martenson, L. (2004). Cultural Competency Revised: The California Brief Multicultural Competence Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 37(3), 163-183. <https://doi.org/10.1080/07481756.2004.11909758>

Goode (2009). Promoting cultural & linguistic competency. National Centre for Cultural Competence. <https://www.sophe.org/wp-content/uploads/2017/02/ChecklistEIEC.pdf>

Gwayi-Chore, M. C., Del Villar, E. L., Fraire, L. C., Waters, C., Andrasik, M. P., Pfeiffer, J., Slyker, J., Mello, S. P., Barnabas, R., Moise, E., & Heffron, R. (2021). "Being a person of color in this institution is exhausting": Defining and optimizing the learning climate to support diversity, equity, and inclusion at the university of Washington school of public health. *Frontiers in public health*, 9(642477), 1-12. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.642477>

Hammer, M. R., Bennett, M. J., & Wiseman, R. (2003). Measuring intercultural sensitivity: The intercultural development inventory. *International journal of intercultural relations*, 27(4), 421-443. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(03\)00032-4](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(03)00032-4)

Ho, M. K. (1990). Use of ethnic-sensitive inventory (ESI) to enhance practitioner

skills with minorities. *Journal of multicultural social work*, 1(1), 57-68. https://doi.org/10.1300/J285v01n01_05

Kegel, K., & DeBlaere, C. (2014). Universal-diverse orientation in Asian international young people: Confirmatory factor analysis of the Miville-Guzman Universality-Diversity Scale, Short Form. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*, 20(3), 469-474. <https://doi.org/10.1037/a0034746>

Leighton, L. (2010). Adults' perceptions of their cultural competencies: An investigation in the relationships among teacher characteristics and cultural competence (Doctoral dissertation). Mount Saint Vincent University.

Lusk, M., Terrazas, S., & Salcido, R. (2017). Critical cultural competence in social work supervision. *Human Service Organizations: Management, Leadership & Governance*, 41(5), 464-476. <https://doi.org/10.1080/23303131.2017.1313801>

MacNeil, A. J., Prater, D. L., & Busch, S. (2009). The effects of school culture and climate on student achievement. *International Journal of leadership in Education*, 12(1), 73-84. <http://dx.doi.org/10.1080/13603120701576241>

Manning, M. L., Baruth, L. G., & Lee, G. L. (2017). *Multicultural education of children and adolescents*. Routledge.

Mason, J. L. (1995). *Cultural Competence Self-Assessment Questionnaire: A Manual for Users*. Portland State University: Research and Training Center on Family Support and Children's Mental Health. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED399684.pdf>

Matsumoto, D., LeRoux, J., Ratzlaff, C., Tatani, H., Uchida, H., Kim, C., & Araki, S. (2001). Development and validation of a measure of intercultural adjustment potential in Japanese sojourners: The Intercultural Adjustment Potential Scale (ICAPS). *International Journal of Intercultural Relations*, 25(5), 483-510.

McMurray, A. A. (2007). *Measuring intercultural sensitivity of international and domestic college young people: The impact of international travel* (Doctoral dissertation). University of Florida.

Minneapolis Public Educations. *Positive Education Climate Tool Kit*. Available at: Minneapolis Public Educations. *Positive Education Climate Tool Kit*. Available at: <https://www.coursehero.com/file/p1gav5h/Minneapolis-Public-Schools-Positive-School-Climate-Tool-Kit-First-Edition-108/>

Mor Barak, M.E., Cherin, D.A., & Berkman, S. (1998). Organizational and personal dimensions in diversity climate: ethnic and gender differences in employee perceptions, *Journal of Applied Behavioral Science*, 34(1), 82-104.

Neville, H. A., Lilly, R. L., Duran, G., Lee, R. M., & Browne, L. (2000). Construction and initial validation of the color-blind racial attitudes scale (CoBRAS). *Journal of counseling psychology*, 47(1), 59-70. <https://doi.org/10.1037//0022-0167.47.1.59>

- Patel, R. (2018). Measuring cultural competency in educators: The educators scale of student diversity (Doctoral dissertation). Seattle Pacific University.
- Pedersen, P. (2000). A handbook for developing multicultural awareness. American Association for Counseling.
- Peterson, K. D., & Deal, T. E. (2009). The shaping school culture field book (2nd Edition). Josset-Bass.
- Pitts, D.W. (2009). Diversity management, job satisfaction, and performance: Evidence from U.S. Federal Agencies. *Public Administration Review*, 69(2), 328-338.
- Ponterotito, J. G., Baluch, S., Greig, T., & Rivera, L. (1998). Development and initial score validation of the teacher multicultural attitudes survey. *Educational and psychological measurement*, 58(6), 1002-1016. <https://doi.org/10.1177/0013164498058006009>
- Ponterotto, J. G. (2010). Multicultural personality: An evolving theory of optimal functioning in culturally heterogeneous societies. *The Counseling Psychologist*, 38(5), 714-758. <https://doi.org/10.1177/0011000009359203>
- Ponterotto, J. G., Alexander, C. M., & Grieger, I. (1995). A multicultural competency checklist for counseling training programs. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 23(1), 11-20. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1912.1995.tb00262.x>
- Ramsey, C. M., Spira, A. P., Parisi, J. M., & Rebok, G. W. (2016). Education climate: Perceptual differences between young people, parents, and education staff. *Education effectiveness and education improvement*, 27(4), 629-641. <https://doi.org/10.1080/09243453.2016.1199436>
- Saylik, A., Polatcan, M., & Saylik, N. (2016). Diversity management and respect for diversity at schools. *International Journal of Progressive Education*, 12(1), 51-63.
- Schneider, B., Ehrhart, M. G., & Macey, W. H. (2013). Organizational climate and culture. *Annual review of psychology*, 64, 361-388. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-113011-143809>
- Schurig, M., Weiß, S., Kiel, E., Heimlich, U., & Gebhardt, M. (2020). Assessment of the quality of inclusive educations A short form of the quality scale of inclusive education development (QU! SS)–reliability, factorial structure and measurement invariance. *International Journal of Inclusive Education*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/13603116.2020.1862405>
- Smith, J., & Soule, K. E. (2016). Incorporating cultural competence & youth program volunteers: A literature review. *Journal of Youth Development*, 11(1), 20-34. <https://doi.org/10.5195/jyd.2016.431>
- Sodowsky, G. R. (1996). 8. The Multicultural Counseling Inventory: Validity And Applications In Multicultural Training. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1012&context=burosbookmulticultural>

Stone, B., & Rennekamp, R. (2004). New Foundations for the 4-H Youth Development Profession: 4-H Professional Research, Knowledge, and Competencies Study. https://4-hhistorypreservation.com/eMedia/eOneTimeReports/New_Foundations.pdf

Sue, D. W., & Sue, D. (2012). Counseling the culturally diverse: Theory and practice. John Wiley & Sons.

Swartz, E., & Bakari, R. (2005). Development of the teaching in urban education scale. *Teaching and Teacher Education*, 21(7), 829-841.

Tamtik, M., & Cuenter, M. (2019). Policy analysis of equity, diversity and inclusion strategies in Canadian universities—how far have we come?. *Canadian Journal of Higher Education/Revue canadienne d'enseignement supérieur*, 49(3), 41-56. <https://doi.org/10.7202/1066634ar>

The Connecticut Department of Mental Health and Addiction Services Office of Multicultural Affairs. (2000). Assessment Guidelines For Developing a Multiculturally competent Service system. <https://portal.ct.gov/-/media/DMHAS/OMA/guidelinespdf.pdf>

Van Der Zee, K. I., & Van Oudenhoven, J. P. (2000). The Multicultural Personality Questionnaire: A multidimensional instrument of multicultural effectiveness. *European journal of personality*, 14(4), 291-309. [https://doi.org/10.1002/1099-0984\(200007/08\)14:4<291::AID-PER377>3.0.CO;2-6](https://doi.org/10.1002/1099-0984(200007/08)14:4<291::AID-PER377>3.0.CO;2-6)

Yeats, L. F. (2018). Organizational assessment of diversity and inclusion' (Doctoral dissertation, Pepperdine University). <https://digitalcommons.pepperdine.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2003&context=etd> (p. 62)

Yeats, L. F. (2018). Organizational assessment of diversity and inclusion (Doctoral dissertation, Pepperdine University). <https://digitalcommons.pepperdine.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2003&context=etd> (p. 61)

Dodatak

Tabela 1.
Lista alata za procenu

	Alat za procenu	Kultura	Klima	Kompetencije
1.	Samoprocena kulturalnih kompetencija socijalnih radnika (Mineapolis Public Education)			✓
2.	Upitnik o toleranciji odraslih (Blitz et al., 2020)		✓	
3.	Percepcija kulturalne kompetencije kod odraslih (Leighton, 2010)			✓
4.	Procena kulturalne kompetencije (AUCD Multicultural Council, 2004)	✓	✓	✓
5.	Kalifornijska kratka skala multikulturalne kompetencije (Gamst et al., 2004)			✓
6.	Skala rasnih predrasuda (CoBRAS) (Neville et al., 2000)			✓
7.	Osnovne kulturalne kompetencije (Stone & Rennekamp, 2004)			✓
8.	Kritička kulturalna kompetencija u superviziji socijalnog rada (Lusk et al., 2017)			✓
9.	Procena kulturalne i jezičke kompetencije (Assessment, L. C. P.)	✓	✓	✓
10.	Samoprocena kulturalne kompetencije (Andrulis et al., 2004)	✓	✓	✓
11.	Ček lista za samoprocenu kulturalne kompetencije (Diversity Committee, 2018)			✓
12.	Upitnik za samoprocenu kulturalne kompetencije (Mason, 1995)			✓
13.	Kontinuum kulturalnog znanja Q-Sort (Cormier, 2021)			✓
14.	Skala za procenu klime uvažavanja različitosti (Yeats, 2018)		✓	
15.	Upitnik za procenu upravljanja različitostima (Pitts, 2009)			✓

revolucija različitosti: ček lista

16.	Skala percepcije različitosti (Mor Barak et al., 1998)		✓	✓
17.	Skala za procenu školske klima uvažavanja različitosti (Byrd, 2019)		✓	
18.	Anketa o školskoj klimi – osoblje (Ramsey et al., 2016)		✓	
19.	Anketa o školskoj klimi – učenici od 3. do 5. razreda (Ramsey et al., 2016)		✓	
20.	Ček lista za opservaciju kulturalnih kompetencija u obrazovanju (Bustamante & Nelson, 2007)	✓	✓	
21.	Inventar etničke osetljivosti (Ho, 1990)			✓
22.	Ispitivanje i procena interkulturalne kompetencije (Fantini, 2007)			✓
23.	Upitnik inkluzivnog liderstva u obrazovanju – LEI-Q upitnik (Crisol Moya et al., 2020)			✓
24.	Indeks inkluzije (Booth et al., 2002)	✓	✓	
25.	Skala potencijala interkulturalnog prilagođavanja (Matsumoto et al., 2001)			✓
26.	Inventar interkulturalne osetljivosti (Mc-Murray, 2007)			✓
27.	Skala interkulturalne osetljivosti (Hammer et al., 2003)			✓
28.	Miville-Guzman univerzalnost-različitost (Kegel & DeBlaere, 2014)	✓		
29.	Mor Barak skala inkluzije-isključivanja (Yeats, 2018)	✓	✓	
30.	Anketa o multikulturalnoj svesnosti, znanju i veštinama (D'Andrea et al., 1991)			✓
31.	Ček lista o multikulturalnoj kompetentnosti (Ponterotto et al., 1995)	✓		
32.	Inventar multikulturalnog savetovanja (Sodowsky, 1996)			✓
33.	Upitnik multikulturalne ličnosti (Van Der Zee & Van Oudenhoven, 2000)			✓
34.	Multikulturalno kompetentan vodič za procenu sistema usluga (The Connecticut Department of Mental Health and Addiction Services Office of Multicultural Affairs, 2000)	✓	✓	✓

35.	Originalna skala za edukatore o različitosti učenika (Patel, 2018)			✓
36.	Alat za merenje kvaliteta programa (Cushing & Clark, 2002)	✓		
37.	Ček lista za samoprocenu osoblja koje pruža usluge i podršku u ranoj intervenciji i ranom detinjstvu (Goode, 2009)			✓
38.	Skala kvaliteta razvoja inkluzivnog obrazovanja – Kratka verzija (Schurig et al., 2020)	✓	✓	✓
39.	Sposobnost refleksije (Aukes et al., 2007)			✓
40.	Samoprocena kulturalne kompetencije osoblja (Mineapolis Public Education)			✓
41.	Anketa o multikulturalnim stavovima nastavnika (Ponterotito et al., 1998)			✓
42.	Skala podučavanja u urbanom obrazovanju (Swartz & Bakari, 2005)			✓
43.	Alat za procenu inkluzije Themis (Azorin & Ainscow, 2020)	✓	✓	